

پاسخنامه تشریحی

۱) امر به معروف و نهی از منکر روش‌های مختلفی دارد برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی تشویقی یا تنبیهی بوده و سطوح متفاوتی دارد. در برخی موارد همگانی و بر عهده همه افراد جامعه است و برخی موارد نیز وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است.

۲) اعضای جهان اجتماعی ابتدا با هویت انتسابی خود آشنا می‌شوند. چگونگی شکل‌گیری و تداوم هویت اجتماعی به معنای بازتولید هویت اجتماعی است. اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی پیامد تعارض فرهنگی است.

۳) فرهنگ‌هایی که زمینه «منطقی و عقلانی» بیش‌تری دارند از قدرت اقناعی بیش‌تری برخوردارند و هدف کنترل اجتماعی «پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه» است.

۴) به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، کژروی اجتماعی می‌گویند و اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود و شیوه تشویق و تنبیه خانواده و گروه همسالان آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

۵) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیش‌تری برخوردارند. شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه، آثار عمیق‌تری دارد.

۶) نوع تحرک اجتماعی الف (صعودی ب) نزولی ج) افقی د) صعودی

۷) در جوامع فئودالی جوامع غربی، موقعیت اجتماعی افراد وابسته به زمین بود. برخی ارباب و گروهی رعیت بودند. در این جوامع طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت، به همین دلیل از آنها به عنوان طبقه سوم یاد می‌شد. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

۸) اقناع روشی است که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود. به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

۹) بررسی تمامی گزینه‌ها:

الف) اقناع عبارت است از روشی که به وسیله آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

ب) به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

پ) امر به معروف و نهی از منکر سطوح متفاوتی دارد. در برخی موارد، همگانی و به عهده همه افراد جامعه است و در برخی موارد، وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است.

ت) به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، کژروی اجتماعی گویند.

۱۰) اگر تحولات هویتی بیرون از مرزهای جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.

در جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۱۱) ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

۱۲) ۱ ۲ ۳ ۴

قیمت محصول \times تعداد محصول = درآمد کارگاه

میلیون ریال $۶۰۰ = ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲,۰۰۰ \times ۵۰,۰۰۰$ = درآمد کارگاه

میلیون ریال $۳۶۰ = ۱۲ \times ۵ \times ۶$ = حقوق سالیانه کارگران

میلیون ریال $۹۰ = ۳۶۰ \times \frac{۲۵}{۱۰۰}$ = هزینه استهلاک سالیانه

میلیون ریال $۱۴۴ = ۱۲ \times ۶۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}$ = اجاره پرداختی سالیانه

میلیون ریال $۶۵۴ = ۳۶۰ + ۹۰ + ۱۴۴ + ۶۰$ = کل هزینه‌های سالیانه کارگاه

میلیون ریال $54 = -654 - 600 =$ هزینه - درآمد = سود یا زیان

با توجه به این که میزان هزینه از درآمد بیشتر است این کارگاه ضرر کرده است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۳

میلیون تومان $4,000 = 200 \times 20 =$ درآمد
ارزش تن مواد اولیه

میلیون تومان هزینه حقوق سالانه کارگران $240 = 10 \times 2 \times 12 =$ (۱۰ نفر) حقوق ماهانه کارگر	ماه حقوق نفر
میلیون تومان هزینه اجاره سالانه $30 = 2,5 \times 12 =$ اجاره	ماه اجاره
میلیون تومان کل هزینه سالانه $590 = 240 + 30 + 320 =$ هزینه سالانه ملزومات	
میلیون تومان سود کارگاه $3,410 = 4,000 - 590 =$ هزینه - درآمد = سود (زیان)	

تومان $8,048 \rightarrow 8,048,000,000$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۴ اقدامات تولید کنندگان:

افزایش درآمد	کاهش هزینه‌ها
- فراهم کردن بازار خوب برای محصولات	- صرفه‌جویی
- فروش کالاها با قیمت مناسب	- افزایش بهره‌وری
	- پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم
	- صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی
	- جلوگیری از ریخت و پاش‌ها

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵ زیان تولیدکننده مساوی است با «هزینه‌های تولید - درآمد». بنابراین مجموع هزینه‌های تولید باید با X ، که همان هزینه‌های خرید وسایل تولید است، جمع شود، سپس درآمد از آن کم شده و مساوی با زیان قرار داده شود تا مقدار X مشخص شود؛ پس:

$$(X + \underbrace{452}_{\text{سایر هزینه‌های تولید}} + \underbrace{(15 \times 45)}_{\text{حقوق کارگران}} + \underbrace{550}_{\text{اجاره کارگاه}}) - \underbrace{1,350}_{\text{درآمد تولیدکننده}} = 460$$

$$(X + 1,677) - 1,350 = 460$$

$$X + 327 = 460 \Rightarrow X = 133 = \text{میلیون تومان}$$

هزینه‌های خرید وسایل تولید

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۶

$$\text{نفر } 9 = \frac{45}{5} = \frac{\text{مجموع حقوق ماهانه کارمندان و کارگران}}{\text{حقوق ماهانه هر کارگر یا کارمند}} = \text{تعداد کارگران}$$

اجاره سالیانه بنگاه + حقوق سالیانه کارگران = مجموع هزینه‌های سالیانه بنگاه
هزینه استهلاک سالیانه + هزینه خرید مواد اولیه سالیانه

$$= (45 \times 12) + (2 \times 12) + 550 + (550 \times \frac{10}{100})$$

$$= 540 + 24 + 550 + 55 = 1,169 \text{ میلیون تومان}$$

قیمت هر دستگاه \times تعداد دستگاه = درآمد سالیانه بنگاه

$$\text{میلیون تومان } 1,200 = 100 \times 12 = \text{درآمد سالیانه بنگاه}$$

$$\text{میلیون تومان } 31 = 1,200 - 1,169 = \text{عملکرد سالیانه بنگاه}$$

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است پس این بنگاه از فعالیت خود سود کرده است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۷ اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، کافی است به این سؤال پاسخ دهیم که مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ همین سؤال ساده و پاسخ آن، بیانگر مفهومی است به نام سازمان تولید.

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۸ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مسئولیت شرکا در کسب‌وکار شراکتی نامحدود است.

۲) آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری از مزایای کسب‌وکار شخصی است.

۴) راه‌اندازی کسب‌وکار شخصی آسان و هزینه‌های آن نسبتاً اندک است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۹ الف) داشتن هویت مستقل، از ویژگی‌های کسب‌وکار شرکت است که یکی از عیوب آن، تأخیر در تصمیم‌گیری است.

ب) کسب‌وکار شرکت برای فعالیت‌های بزرگ‌تر اقتصادی، مناسب‌تر است؛ چراکه یکی از مزایای آن، امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) نادرست است. اگر دارایی شرکتی به ۳۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۹۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۳۰ درصد

$$\left(\frac{90,000}{300,000} \times 100 = 30\right) \text{ شرکت است.}$$

(ب) نادرست است. امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا) از مزایای ایجاد شرکت است.

(ج) نادرست است. تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است (یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت).

(د) صحیح است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۱ مرکز پرفشار از طریق جلوگیری از صعود هوای مرطوب باعث کاهش باران و ایجاد بیابان‌ها در کشور می‌شود و رشته کوه‌های البرز و زاگرس با جذب رطوبت، وضعیت آب و هوایی را در نیمه شمالی و غربی کشور مناسب کرده‌اند.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۲ تشریح عبارات‌های نادرست:

- مناطق جنوبی کشور در عرض‌های پایین قرار دارند.

- مناطق شمالی در عرض‌های بالا قرار دارند.

- استان‌های آذربایجان غربی و شرقی گرمای کم‌تری از خورشید (نسبت به استان هرمزگان) می‌گیرند.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۳ اصطلاح هوا به حالت آبی و زودگذر جو گفته می‌شود.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۴ توده هوایی گرم و خشک (که از سمت عربستان وارد کشور می‌شود) صرفاً باعث افزایش شدید دما می‌شود.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۵ در آب‌وهوای گرم و شرجی بارندگی اندک است، ولی رطوبت نسبتاً بالا بوده و میانگین دمای سالانه نیز بالا است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۶ اسکندر مقدونی در سال ۳۲۳ ق.م در بابل درگذشت و یکی از سرداران او با نام سلوکوس بر فلات ایران، بین‌النهرین، سوریه و بخش‌هایی از آسیای صغیر حاکم شد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۷ سلوکوس خود را نیکاتور می‌خواند و انطاکیه پایتخت حکومت او در شمال سوریه بود.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۸ مصر در زمان کمبوجیه، فرزند کوروش، فتح گردید و جزء قلمرو هخامنشیان شد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۹ در دوران فرمانروایی اردشیر دوم، مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۰ دلیل اهمیت و شهرت فوق‌العاده‌ی داریوش بزرگ در تاریخ ایران اقدامات اساسی و کم‌نظیری در ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی بود که این اصول و شیوه‌ی کشورداری در واقع تا قرن‌ها پابرجا باقی ماند.

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۱ تقطیع گل‌اندام با حذف همزه: U--U

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۲ تقطیع ابیات «ه» و «و» بدین صورت است: U / - - - U / - - - U / - - -

بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) -U / - - -U / - - -U / - - -U

(ب) -U - / - -U - / - -U - / - -U -

(ج) -UU - / - UU - / - UU - / - UU -

(د) -U - - / - U - - / - U - - / - U - -

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۳ مصراع‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» دارای یازده هجا، اما مصراع گزینه «۳» دارای دوازده هجاست.

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۴

جِس	مِ	مَ	رَا	خَا	کِ	کُ	نِی
-	U	U	-	-	U	U	-

خَا	کِ	مَ	رَا	پَا	کِ	کُ	نِی
-	U	U	-	-	U	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: -U - / - UU - / - UU -

گزینه «۲»: -U - / - -U - / - -U - / - -U -

گزینه «۴»: - - -U / - - - -U / - - - -U / - - - -U

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۵ در مصراع گزینه «۴» چهار هجای کوتاه وجود دارد:

تَا	بِ	خُدْ	بَا	زَا	تِی	مَان	گِه
-	U	-	-	-	U	-	-

وَص	فِ	دِی	دَا	رَش	کُ	نَم
-	U	-	-	-	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

در مصراع صورت سؤال و سایر گزینه‌ها ۸ هجای کوتاه دیده می‌شود.

تا	تَاجُ	بِ	کَا	هَد	بِ	کِ	شَد
از	سَ	رِ	هَس	تِ	بِ	گِ	ذَر
نو	حِ	کِ	نِ	نَو	حِ	کِ	نِ
عُل	عُ	لِ	اِی	مِی	شِ	نِ	وَم
-	U	U	-	-	U	U	-

نو	رِ	خُ	دَا	یَش	بِ	خُ	دَا
از	سَ	رِ	مَس	تِ	چِ	رِ	وِی
مُر	دِ	یِ	دَل	زَن	دِ	شِ	وَد
رَو	زُ	شِ	بَر	قُب	بِ	یِ	دَل
-	U	U	-	-	U	U	-

بیشترین ارزش موسیقایی ← سجع متوازی (مورد «ب» راه - چاه) / (مورد «ه» جویم - گویم) ۱ ۲ ۳ ۴ ۳۶

سجع‌ها در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مطرف هستند؛ ولی در گزینه «۳» متوازی است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۳۷

«پویم» و «گویم» سجع متوازی دارند؛ اما در سایر عبارات سجع از نوع مطرف است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۳۸

چ	ما	لت	ء	ف	تا	ب	هر	ن	ظ	باد
ز	خو	بی	رو	ی	خو	بت	خو	ب	نر	باد

۱ ۲ ۳ ۴ ۳۹

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: یا رب این: یا ر بین

گزینه «۲»: برانداز: ب رن داز

گزینه «۴»: عید آمد: عی دا مد

در بیت گزینه «۳» شاعر به شادی و دوری از غم توصیه می‌کند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۰

در ابیات گزینه «۲» (ب، ج) موازنه دیده می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۱

توضیح نکات درسی:

موازنه، تقابل سجع‌های متوازن و موازی در دو یا چند جمله است که به هم‌آهنگی آن‌ها می‌انجامد.

بیت‌های «الف» و «و» موازنه دارند؛ زیرا در هر دو بیت واژه‌های مصراع اول با مصراع‌های دوم دو به دو سجع متوازن و متوازی هستند (هر دو بیت ترکیبی از سجع متوازن و سجع متوازی دارند). ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۲

در بیت گزینه «۳» شاعر در واژه‌های «کوی، روی و موی» از جناس ناهمسان اختلافی بهره جسته است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «روان» در پایان دو مصراع جناس همسان دارد. «جوی» و «بوی» جناس ناهمسان اختلافی دارند.

گزینه «۲»: «مل» و «مال»: جناس ناهمسان افزایشی، «مستی» و «هستی»: جناس ناهمسان اختلافی.

گزینه «۴»: «زر» و «زور»: جناس ناهمسان افزایشی، «خوار و زار»: جناس ناهمسان اختلافی.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۴

گزینه «۱»: بر و سر / گل و گل / باغ و داغ / گل و دل

گزینه «۲»: می و میل

گزینه «۴»: خان و خزان

بیت الف = واج آرایی در صامت «ب» ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۵

بیت ب = تکرار واژه «بو»

بیت ج = جناس همسان در واژه «بهشت» و «بهشت» (۱ - جت ۲ - از دست دادن)

بیت د = موازنه دارد.

«دست به عصا بودن» کنایه از احتیاط کردن است؛ اما در اینجا به معنای ظاهری‌اش (در دست داشتن عصا) تعبیر شده است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۶

در جمله «الف» دلالت لفظ بر خارج از معنا است و دلالت التزامی می‌باشد. در جمله «ب» دلالت لفظ بر بخشی از معنا است و دلالت تضمینی می‌باشد. در جمله «ج» دلالت لفظ بر کل معناست و دلالت مطابقی می‌باشد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۷

ضمیر او می‌تواند به خانم معلم برگردد یا به سارا. در گزینه ۱ مرجع ضمیرش، در بردارش به سیامک است. زیرا تا قبل از دوچرخه بردارش اسم دیگری نیست تا ابهام در مرجع ضمیر ایجاد کند. در گزینه ۲ دوستش به منوچهر برمی‌گردد و مغالطه‌ای ایجاد نکرده است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۸

۴۹) لفظ شکل در گزینه ۲ به دلالت التزامی و در سایر گزینه‌ها به دلالت مطابقی به کار رفته است.

۱ ۲ ۳ ۴

۵۰) در این گزینه نمونه‌ای از مغالطه توسل به معنای ظاهری ذکر شده است که با به‌کارگیری دلالت‌های مختلف به‌جای یکدیگر این خطای ذهنی ایجاد می‌شود.

۱ ۲ ۳ ۴

۵۱) جهت کاهش مغالطات ناشی از «شیوه نگارش کلمات» بخشی از کار ویراستاران، بررسی صحت علائم سجاوندی و در صورت نیاز، حرکت‌گذاری برخی از کلمات و نیز اصلاح غلط‌های املائی است. مشخص نبودن اسم مرجع ضمیر، مغالطه ابهام در مرجع ضمیر ایجاد می‌کند. الفاظ مشترک ممکن است که مغالطه اشتراک لفظ به وجود آورد.

۱ ۲ ۳ ۴

۵۲) گزینه ۳ دلالت التزامی است و اشاره به محصولات زمین دارد.

۱ ۲ ۳ ۴

۵۳) با گذاشتن نقطه مقابل کلمه بخشش معنی آن به کلی تغییر می‌کند.

۱ ۲ ۳ ۴

بخشش، لازم نیست اعدامش کنید. (بخشیده شود / اعدام نشود)

بخشش لازم نیست، اعدامش کنید. (بخشیده نشود / اعدام شود)

۵۴) مرجع ضمیر «ش» در برادرش مشخص است. (او)

۱ ۲ ۳ ۴

در گزینه «۱»: مرجع ضمیر «من» می‌تواند او یا گوینده جمله باشد.

در گزینه «۲»: مرجع ضمیر «او» می‌تواند سعید یا احمد باشد.

در گزینه «۴»: مرجع ضمیر «ش» در برادرش می‌تواند برادر احمد یا برادر دوستش باشد.